

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 3 grudnia 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne N. K. (1) z tytułu zatrudnienia u płatnika składek E. Finanse Spółce

z ograniczoną odpowiedzialnością od dnia 1 listopada 2013 roku stanowi kwota 1.600,00 zł.

W uzasadnieniu wskazano, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych wszczął postępowanie administracyjne w sprawie podlegania ubezpieczeniom społecznym przez N. K. (1) z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością. W ocenie organu rentowego ustalone okoliczności świadczą, iż zmiana stanowiska ze specjalisty ds. sprzedaży na kierownika działu sprzedaży oraz ustalenie wynagrodzenia w kwocie 4.000,00 zł miesięcznie z jednoczesną zmianą wymiaru czasu pracy miało jedynie na celu skorzystanie ze świadczeń z ubezpieczenia społecznego

w związku z ciążą ubezpieczonej od nowej wyższej podstawy ich wymiaru. Zakład Ubezpieczeń Społecznych stanął na stanowisku, że powyższa czynność jest sprzeczna

z zasadami współżycia społecznego, a co za tym idzie nieważna.

/decyzja – k. 31-33 akt ZUS/

N. K. (1) w dniu 16 stycznia 2014 roku z pośrednictwem profesjonalnego pełnomocnika złożyła odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i orzeczenie, że miesięczną podstawę wymiaru składek na jej ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia u płatnika składek (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością

w Ł. od dnia 1 listopada 2011 roku wynosi 4.000,00 zł brutto miesięcznie. W uzasadnieniu strona odwołująca się podniosła, że skarżona decyzja jest dla wnioskodawczyni krzywdząca, albowiem mija się z realiami rynkowymi, a przede wszystkim została wydana w celu uniknięcia wypłacania należnego jej świadczenia. Wskazano, iż N. K. (1), legitymuje się wykształceniem wyższym, jest magistrem zarządzania ze specjalizacją w zakresie rachunkowości i analizy finansowej, a także posiada wykształcenie zawodowe w zawodzie technika ekonomisty o specjalności bankowość. Przed podjęciem zatrudnienia u płatnika współpracowała z (...) Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na zasadzie umowy o współpracę, zawartej w dniu 1 października 2010 roku. Następnie wnioskodawczyni z dniem 1 sierpnia 2011 roku podjęła zatrudnienie na 1/4 etatu na zasadzie umowy o pracę, prowadząc jednocześnie działalność gospodarczą – Agencję (...), z której osiągała znaczne dochody. Przedstawiciele firmy (...), pozytywnie oceniając zaangażowanie i wyniki wnioskodawczyni w zakresie sprzedaży produktów bankowych oraz jej kompetencje w dziedzinie bankowości w trakcie wcześniejszej współpracy, oraz chcąc zachęcić wnioskodawczynię do pracy na rzecz spółki, zaproponowali wnioskodawczyni, zatrudnienie w spółce w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku kierownika zespołu za wynagrodzeniem stałym 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Wnioskodawczyni nie chciała od razu zawierać umowy o pracę na pełen etat, w związku z wcześniejszymi zobowiązaniami wynikającymi z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Wskazano, iż dopiero po 3 miesiącach od zawarcia umowy o pracę, po dopełnieniu przez N. K. (1) formalności związanych z zakończeniem prowadzonej działalności gospodarczej w dniu 31 października 2011 roku wnioskodawczyni i płatnik składek zawarli aneks nr (...) do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku, zgodnie z którym wnioskodawczyni powierzono stanowisko kierownika działu sprzedaży w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem zasadniczym 4.000,00 zł brutto plus premia uznaniowa. Do zakresu najważniejszych obowiązków wnioskodawczyni należała rekrutacja nowych pracowników, nadzorowanie pracy podległych jej pracowników (doradców) i osób współpracujących, monitorowanie i kontrola przestrzegania procedur bankowych, codzienne podsumowywanie wyników sprzedaży obejmujące współpracę z działem administracji, preweryfikacja wniosków kredytowych oraz sprawdzanie poprawności wprowadzanych do systemu danych, tworzenie kalkulatorów, arkuszy programu „excel” i innych innowacyjnych usprawnień pracy dla doradców i pozostałych kierowników, prowadzenie szkoleń z zakresu telemarketingu, oferty produktowej oraz przeciwdziałanie wyłudzeniom, pomoc w obsłudze klienta oraz „coaching”. Odwołująca podniosła, iż wysokość jej wynagrodzenia z tytułu zatrudnienia na stanowisku kierownika zespołu, nie

była kwotą nadzwyczajną, czy wygórowaną, albowiem przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2011 roku według Głównego Urzędu Statystycznego wynosiło 3.399,52 zł brutto Ponadto, zauważono, że praca wnioskodawczynie obciążona była dużą odpowiedzialnością za wyniki sprzedaży, wykonanie planu sprzedażowego i funkcjonowanie całego podległego jej zespołu pracowników. Argumentowano także, iż w momencie zawierania aneksu nr (...) do umowy

o pracę pracodawca, nie miał wiedzy o ciąży wnioskodawczynie, zaś wnioskodawczynie jedynie podejrzewała, że jest w ciąży – potwierdzenie uzyskała dopiero w wyniku badania ginekologicznego dnia 8 listopada 2011 roku. Ponadto, podniesiono, że wnioskodawczynie świadczyła pracę, aż do przejścia na zwolnienie w dniu 5 grudnia 2011 roku w związku z zachorowaniem na półpasiec – ze zmianami skórными w okolicy krzyżowej. Ostatecznie, ciąża wnioskodawczynie okazała się ciążą powikłaną, spowodowaną dodatkowymi, nabytymi w czasie ciąży schorzeniami. Zachorowanie wnioskodawczynie miało zatem charakter nagły i niespodziewany. Zaznaczono również, iż w wyniku przeprowadzonej kontroli i postępowania wyjaśniającego organ rentowy nie stwierdził nieprawidłowości zaświadczenia o niezdolności do pracy i podjęto względem N. K. (1) wypłatę zasiłku chorobowego. Odnosząc się do okoliczności obniżenia wynagrodzenia skarżącej po powrocie z zasiłku opiekuńczego wskazano, że wnioskodawczynie była zatrudniana przez spółkę w sierpniu 2011 roku w całkiem innych uwarunkowaniach gospodarczych, w porównaniu do okresu jej powrotu do pracy w lipcu 2013 roku. Wskazano, że w 2011 roku firma osiągała znaczne przychody i zyski, co było związane ze wzmoczoną akcją kredytową zainteresowanych. Natomiast po 2011 roku nastąpił kryzys w związku z zaostrzeniem przepisów kredytowych, a co za tym idzie spadły obroty firm udzielających kredyty i pośredniczących w udzielaniu kredytów. Wnioskodawczynie była zmuszona zaakceptować niższą pensję, z uwagi na trudną sytuacją finansową rodziny. Ostatecznie w związku z złą kondycją finansową, pracodawca wypowiedział wnioskodawczynie umowę o pracę.

/odwołanie - k. 2-11/

W odpowiedzi na odwołania z dnia 18 lutego 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o ich oddalenie, podtrzymując argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie - k. 38-39/

Na rozprawie w dniu 5 marca 2015 roku pełnomocnik wnioskodawczynie popierał odwołanie, prezes zarządu zainteresowanej (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przyłączyła się do stanowiska odwołującej.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczynie, stanowisko zainteresowanego - k. 93/

Na rozprawie w dniu 28 stycznia 2016 roku pełnomocnik wnioskodawczynie popierał odwołanie i wnosił o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych podwyższonych o 50%, prezes zarządu zainteresowanej (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. przyłączyła się do stanowiska odwołującej. Pełnomocnik organu rentowego wnosił o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

/stanowisko pełnomocnika wnioskodawczynie, stanowisko zainteresowanego, stanowisko pełnomocnika ZUS: 00:01:37 – płyta CD k. 302/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawczynie N. K. (1), legitymuje się wykształceniem wyższym, jest magistrem zarządzania ze specjalizacją w zakresie rachunkowości i analizy finansowej,

a także posiada wykształcenie zawodowe w zawodzie technika ekonomisty o specjalności bankowości. W okresie od dnia 1 marca 2004 roku do dnia 28 lutego 2009 roku wnioskodawczynie była zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. marketingu

w Przedsiębiorstwie Produkcyjno Handlowo Usługowym (...) S. P.

w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie od dnia 14 września 2009 roku do dnia 29 maja 2010 roku była zatrudniona w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością na stanowisku doradcy ds. produktów finansowych w wymiarze pełnego etatu.

/kwestionariusz osobowy – k. 1, kopia dyplomu – k. 2, świadectwo pracy z dn. 2.03.2009 r. – k. 3a, świadectwo pracy z dn. 29.05.2010 r. – k. 3b - część A akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k.74, dyplom uzyskania tytułu zawodowego – k. 9 akt ZUS/

Wnioskodawczyni dodatkowo od dnia 1 lipca 2009 roku prowadziła własną działalność gospodarczą pod firmą (...), której przeważającym przedmiotem działalności była działalność agencji reklamowej, ponadto przedmiotem działalności było pośrednictwo pieniężne, finansowa działalność usługowa, działalność agentów i brokerów ubezpieczeniowych. Skarżąca podlegała ubezpieczeniom z tytułu działalności gospodarczej opłacając preferencyjne składki.

/okoliczność bezsporna, nadto wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zeznania wnioskodawczyni – k. 97 w zw. z 00:10:46, 00:26:08 – płyta CD k. 302/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł., ul. (...) jest zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym od dnia 28 września 2010 roku. Organem reprezentującym spółkę jest zarząd, funkcję prezesa zarządu początkowo sprawował R. J., od miesiąca stycznia 2013 roku funkcje tę sprawuje J. S.. Prokurentem spółki jest J. W.. Przedmiotem działalności spółki jest pośrednictwo pieniężne, działalność trustów, funduszy i podobnych instytucji finansowych, leasing finansowy, pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych i inne. Spółka zajmuje się sprzedażą kredytów, początkowo współpracowała z jednym bankiem, następnie rozszerzyła usługi o sprzedaż kredytów również innych banków. Spółka miała swoje oddziały również w innych miastach tj. K., B., L., C., K..

/wpis do KRS, zeznania świadka R. J.: 00:11:02 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:04:26, 00:12:27, 00:44:30 – płyta CD k. 263, zeznania zainteresowanej J. S. – k. 94 w zw. z 00:34:31– płyta CD k. 302 /

Wnioskodawczyni poznała R. J., J. S.

i prokurenta spółki (...) w trakcie zatrudnienia w (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością, gdzie byli również zatrudnieni. R. J.

i J. W. postanowili założyć własną spółkę o podobnym profilu i zatrudnić w niej pracowników P. P., po tym jak pracodawca przestał im wypłacać wynagrodzenia w związku z kłopotami finansowymi. Zależało im również na zatrudnieniu ubezpieczonej.

/zeznania świadka R. J.: 00:11:02, 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:04:26, 00:12:27 – płyta CD k. 263, , zeznania wnioskodawczyni: 00:26:08 – płyta CD k. 302/

Płatnik składek zatrudniał pracowników na podstawie umowy o pracę, umowy zlecenia oraz w ramach umów o współpracy z osobami prowadzącymi własną działalność gospodarczą.

/szczegółowe listy płac za lata 2011-2013 – załączniki do pisma k. 74, zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka M. M.: 00:57:56 – płyta CD k. 246, zeznania świadka G. S.: 01:14:34 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:44:30 – płyta CD k. 263, zeznania wnioskodawczyni – k. 97 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

N. K. (1) współpracowała z (...) Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. w ramach prowadzonej działalności gospodarczej, pozyskując dla spółki klientów, ponadto zajmowała się działalnością reklamową. Skarżąca odczuwała brak stabilizacji i rozważała możliwość podjęcia pracy w ramach stosunku pracowniczego.

/ zeznania wnioskodawczyni – k. 96-97 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

Płatnik składek zatrudniał w 2011 roku 26 pracowników na stanowiskach specjalistów ds. sprzedaży, doradców klienta, kierownika działu sprzedaży, kierownika zespołu oraz dyrektora handlowego w pełnym wymiarze czasu pracy, z wynagrodzeniem zasadniczym w kwotach od 1.400,00 zł do 4.000,00 zł, ponadto pracownicy zajmujący się sprzedażą mieli prawo do premii uznaniowej zależnej od wyników sprzedaży, wysokość wypłaconych w 2011 roku premii wynosiła od 150,00 zł do 10.703,00 zł.

/karty wynagrodzeń pracowników z lata 2011-2013, szczegółowe listy płac za lata 2011-2013 – załączniki do pisma k. 74, lista pracowników – koperta k. 235, lista wypłaconych premii uznaniowych – koperta k. 235/

Z dniem 1 sierpnia 2011 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowana przez R. J. – prezesa zarządu zawarła umowę o pracę z N. K. (1) na czas określony od dnia 1 sierpnia 2011 roku do dnia 31 lipca 2013 roku na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży w wymiarze 1/40 etatu z wynagrodzeniem 50,00 zł brutto miesięcznie plus premia uznaniowa. Jako miejsce wykonywania pracy oznaczono Ł., ul. (...). Termin rozpoczęcia pracy określono na dzień 1 sierpnia 2011 roku.

/umowa o pracę – k. 2 część B akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k. 74/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. zatrudniła ponadto od dnia 1 sierpnia 2011 roku A. J. (wcześniej R.) na podstawie umowy pracę na czas określony, na stanowisku specjalisty ds. sprzedaży, w wymiarze 1/40 etatu z wynagrodzeniem 50,00 zł brutto miesięcznie plus premia uznaniowa.

/okoliczność bezsporna/

W dniu 1 sierpnia 2011 roku N. K. (1) odbyła szkolenie w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy – instruktarz ogólny oraz stanowiskowy na stanowisku pracy specjalisty ds. sprzedaży przeprowadzone przez specjalistę d/s BHP.

/karta szkolenia wstępnego BHP – k. 5 część B akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k. 74/

Płatnik składek w dniu 1 sierpnia 2011 roku dokonał zgłoszenia N. K. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych: emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 1 sierpnia 2011 roku.

/druk (...) k. 1 część C akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k.74/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków wnioskodawczynie.

/okoliczność bezsporna/

Zgodnie z zaświadczeniem z dnia 26 lipca 2011 roku wnioskodawczynie została uznana za zdolną do podjęcia pracy na stanowisku kierownika zespołu wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych.

/zaświadczenie lekarskie – k. 5 część A akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k.74/

W pierwszym okresie zatrudnienia wnioskodawczynie przychodziła do biura spółki mieszczącego się w Ł. na ul. (...) raz w tygodniu na godzinę. W ramach swoich obowiązków szkoliła się w zakresie zarządzania zespołem, towarzysząc ówczesnemu prezesowi spółki R. J., który pełnił funkcję kierownika.

/zestawienie czasu pracy za okres od 1.08.2011 r. do 31.08.2011 r. – załączniki do pisma k. 74, zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:11:02 – płyta CD k. 246, zeznania świadka G. S.: 01:14:34 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:12:27 – płyta CD k. 263, zeznania wnioskodawczynie – k. 95 w zw. z 00:10:46, 00:26:08 – płyta CD k. 302/

Z dniem 1 września 2011 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowana przez R. J. – prezesa zarządu zawarła z N. K. (1) aneks nr (...) do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku ustalając, iż

Praca przekraczająca 4 godziny na dobę oraz 5 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym uprawnia pracownika, oprócz normalnego wynagrodzenia do dodatku do wynagrodzenia, o którym mowa w art. 151¹ § 1 k.p. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie.

/aneks z dn. 1.09.2011 r. – k. 9 część B akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k. 74/

N. K. (1) aplikowała na stanowisko kierownicze i prowadziła z prezesem zarządu i prokurentem spółki negocjacje w zakresie kwoty wynagrodzenia po objęciu stanowiska kierownika zespołu w ramach awansu. Spółce zależało, aby kierownikiem została osoba zaufana. Wnioskodawczyni chciała ustalenia wynagrodzenia w kwocie 6.000,00 zł brutto miesięcznie, pracodawca nie chciał się zgodzić na wynagrodzenie wyższe niż 4.000,00 zł brutto miesięcznie, na co ubezpieczona ostatecznie przystała.

/zeznania świadka R. J.: 00:11:02, 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:04:26, 00:12:27 – płyta CD k. 263, zeznania wnioskodawczyni – k. 97 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

N. K. (1) zawiesiła prowadzoną działalność gospodarczą z dniem 1 września 2011 roku. Z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej wnioskodawczyni osiągnęła w 2011 roku dochód w wysokości 89.638,05 zł.

/okoliczność bezsporna, nadto wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej, zeznanie o wysokości osiągniętego dochodu w roku podatkowym 2011 PIT-36 – k. 15-26/

Wnioskodawczyni podejrzewała w październiku 2011 roku, że może być w ciąży.

/zeznania wnioskodawczyni – k. 96 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

Z dniem 31 października 2011 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowana przez R. J. – prezesa zarządu zawarła z N. K. (1) aneks nr (...) do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku, na mocy którego z dniem 1 listopada 2011 roku powierzono wnioskodawczyni stanowisko kierownika działu sprzedaży w pełnym wymiarze czasu pracy i ustalono wynagrodzenie miesięczne w kwocie 4.000,00 zł brutto plus premia uznaniowa. Pozostałe warunki umowy o pracę nie uległy zmianie.

/aneks z dn. 31.10.2011 r. – k. 16 akt ZUS/

Z dniem 2 listopada 2011 roku doszło do rozwiązania stosunku pracy z A. J..

/okoliczność bezsporna/

Po powierzeniu N. K. (1) nowego stanowiska i zwiększeniu wymiaru czasu pracy, wnioskodawczyni pracowała w godzinach od 8:00 do 16:00 w biurze mieszczącym się w Ł. na ul. (...). W ramach obowiązków pracowniczych powierzono ubezpieczonej kierowanie zespołem sprzedawców produktów bankowych Banku (...), składającym się z od 8 do 15 pracowników, którym wcześniej zarządzał R. J.. Wnioskodawczyni nadzorowała ich pracę pod kątem procedur bankowych i poprawności dokumentów.

/zestawienie czasu pracy za okres od 1.11.2011 r. do 30.11.2011 r. – załączniki do pisma k. 74, zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka M. M.: 00:57:56 – płyta CD k. 246, zeznania świadka G. S.: 01:14:34 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:22:32 – płyta CD k. 263, zeznania wnioskodawczyni – k. 95-97 w zw. z 00:10:46, 00:26:08 – płyta CD k. 302/

Ponadto N. K. (1) zajmowała się rozbudowaniem zespołu sprzedawców tj. procesem rekrutacji, przeglądała życiorysy i spotykała się z kandydatami zaprezentowanymi przez zewnętrzną agencję rekrutacyjną. Wnioskodawczyni prowadziła szkolenia nowych pracowników, tworzyła kalkulatory wspomagające pracę sprzedawców, przygotowywała plany

sprzedażowe i raporty z pracy poszczególnych członków zespołu, przyznawała ewentualne nagrody. Ubezpieczona była rozliczana z efektów pracy zespołu przez prezesa spółki.

/zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka M. M.: 00:57:56 – płyta CD k. 246, zeznania świadka G. S.: 01:14:34 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:22:32 – płyta CD k. 263, zeznania wnioskodawczyni – k. 96-97 w zw. z 00:10:46, 00:26:08 – płyta CD k. 302/

Po powierzeniu skarżącej stanowiska kierownika działu sprzedaży, R. J. objął stanowisko dyrektora regionu (...) i zajął się pracą w oddziałach mieszczących się w innych miastach.

/zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:11:02 – płyta CD k. 246/

Wnioskodawczyni zgłosiła się w dniu 8 listopada 2011 roku do lekarza w związku z dodatnim wynikiem testu ciążowego, datę ostatniej miesiączki określono na dzień 16 września 2011 roku. Podczas wizyty w dniu 24 listopada 2011 roku potwierdzono u niej 9/10 tygodniową ciążę.

/kopia karty ciąży – k. 63-68, dokumentacja medyczna – k. 103-220/

N. K. (1) zgłosiła się w dniu 5 grudnia 2011 roku do lekarza w związku z zmianami skórnymi w okolicy krzyżowej. Rozpoznano chorobę zakaźną – półpasiec. Wystawiono wnioskodawczyni zwolnienie lekarskie na okres od dnia 6 grudnia 2011 roku do dnia 15 grudnia 2011 roku. Podczas wizyty lekarskiej w dniu 15 grudnia 2011 roku zalecono wnioskodawczyni oszczędny tryb życia i wystawiono zwolnienie lekarskie na okres od dnia 16 grudnia 2011 roku do dnia 12 stycznia 2012 roku. Skarżąca w trakcie ciąży leczyła się również z powodu wodonercza, niedokrwistości, toksoplazmozy i innych dolegliwości, wnioskodawczyni przebywała na zwolnieniu lekarskim do dnia porodu.

/kopia karty ciąży – k. 63-68, dokumentacja medyczna – k. 103-129, dokumentacja medyczna – koperta k.224 /

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wykazała w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8 za 2011 rok dochód w wysokości 424.163,84 zł.

/rachunek zysków i strat za okres 01/2011-12/2011 – koperta k. 235, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 249/

Płatnik składek rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne N. K. (1) z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiąc sierpień 2011 roku w kwocie – 0,00 zł, za miesiące od września do listopada 2011 roku w kwocie – 50,00 zł - raport ZUS RCA za wrzesień wpłynął do organu rentowego w dniu 30 września 2011 roku, za miesiąc grudzień 2011 roku w kwocie – 4.000,00 zł - raport ZUS RCA wpłynął do organu rentowego w dniu 3 stycznia 2012 roku, za miesiąc styczeń 2012 roku w kwocie – 533,34 zł.

/pismo – k. 288, raporty ZUS RCA – k. 289, k.291, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek – k. 294-295/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wypłacała pracownikom wynagrodzenie na rachunki rozliczeniowo-oszczędnościowe oraz niektórym pracownikom, w tym wnioskodawczyni w gotówce.

/ szczególowe listy płac za lata 2011-2013 – załączniki do pisma k. 74, listy płac – k. 272-279/

Zainteresowany płatnik składek w dniu 2 stycznia 2012 roku ponownie zatrudnił A. J. (wcześniej R.) na stanowisku kierownika działu sprzedaży na podstawie umowy o pracę na czas określony od dnia 2 stycznia 2012 roku do dnia 31 grudnia 2013 roku w pełnym wymiarze czasu pracy za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie. A. J. przejęła zespół zarządzany wcześniej przez wnioskodawczynię

/okoliczność bezsporna, a nadto zeznania świadka M. I. – k. 99-100, zeznania świadka R. J.: 00:27:30 – płyta CD k. 246, zeznania świadka M. M.: 00:57:56 – płyta CD k. 246, zeznania świadka J. W.: 00:22:32 – płyta CD k. 263/

N. K. (1) w dniu (...) urodziła dziecko – syna F..

/odpis skrócony aktu urodzenia – k. 69, dokumentacja medyczna – koperta k. 102/

Wnioskodawczyni korzystała z urlopu macierzyńskiego od dnia 20 czerwca 2012 roku.

/okoliczność bezsporna/

W związku z zmniejszającą się ilością udzielanych kredytów sytuacja finansowa spółki zaczęła się pogarszać, spadło również zatrudnienie w spółce.

/zeznania zainteresowanej J. S. – k. 95 w zw. z 00:34:31, 00:43:51 – płyta CD k. 302/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wykazała w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8 za 2012 rok dochód w wysokości 194.984,94 zł.

/rachunek zysków i strat za okres 01/2011-12/2011 – koperta k. 235, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 249/

N. K. (1) została poinformowana przez nowego prezesa zarządu - J. S., iż sytuacja finansowa spółki pogorszyła się. Płatnik składek nie współpracował już z Bankiem (...), a z kilkoma mniejszymi bankami tj. A. Bank, G. Bank, czy (...). Wnioskodawczyni została uprzedzona, że zostaną jej przedstawione nowe warunki zatrudnienia związane z niższym wynagrodzeniem, na co wnioskodawczyni wyraziła zgodę.

/zeznania zainteresowanej J. S. – k. 95 w zw. z 00:34:31, 00:43:51 – płyta CD k. 302, zeznania wnioskodawczyni – k. 96 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

Z dniem 1 lipca 2013 roku (...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. reprezentowana przez J. S. – prezesa zarządu zawarła z N. K. (1) aneks do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku na mocy którego przedłużono czas jej trwania na okres od dnia 1 sierpnia 2013 roku do dnia 31 lipca 2015 roku oraz na mocy porozumienia stron ustalono nowe, warunki umowy w zakresie wynagrodzenia tj. z dniem 1 lipca 2013 roku wysokość wynagrodzenia wynosiła 1.600,00 zł miesięcznie brutto. Pozostałe warunki umowy o pracę pozostały bez zmian.

/aneks z dn. 1.07.2013 r. – część B akt osobowych N. K. (1) załączonych do pisma k.74/

Prezes zarządu (...) określiła wnioskodawczyni trzy miesięczny termin na utworzenie nowego zespołu sprzedaży i osiągnięcie stosownych wyników sprzedażowych. N. K. (1) nie wywiązała się z powierzonego zadania, co było powodem rozwiązania umowy o pracę za porozumieniem stron.

/zeznania zainteresowanej J. S. – k. 94 w zw. z 00:34:31 – płyta CD k. 302, zeznania wnioskodawczyni – k. 96 w zw. z 00:10:46 – płyta CD k. 302/

Płatnik składek rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne N. K. (1) z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne za miesiące od lutego 2012 roku do czerwca 2013 roku w kwocie – 0,00 zł, za lipiec 2013 roku w kwocie – 400,00 zł, za sierpień 2013 roku w kwocie – 1.600,00 zł, za wrzesień 2013 roku w kwocie – 1.333,33 zł, za miesiące od października do listopada w kwocie – 1.600,00 zł.

/pismo – k. 288, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek – k. 293-294/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wykazała

w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8 za 2013 rok dochód w wysokości 5.606,00 zł.

/rachunek zysków i strat za okres 01/2011-12/2011 – koperta k. 235, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 249/

N. K. (1) wykreśliła wpis do Centralnej Ewidencji i (...) o Działalności Gospodarczej działalności prowadzonej pod firmą (...) z dniem 3 listopada 2014 roku.

/okoliczność bezsporna, nadto wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej/

(...) Finanse Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. wykazała w zeznaniu o wysokości osiągniętego dochodu przez podatnika podatku dochodowego od osób prawnych CIT-8 za 2014 rok dochód w wysokości 5.026,31 zł.

/rachunek zysków i strat za okres 01/2011-12/2011 – koperta k. 235, zaświadczenia z Urzędu Skarbowego Ł. – koperta k. 249/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał przede wszystkim w oparciu o załączone do akt dokumenty w postaci m.in. akt osobowych ubezpieczonej, dokumentacji medycznej skarżącej, akt rentowych ZUS, dokumentacji finansowej płatnika składek, zestawienia pracowników i wysokości otrzymywanych przez nich wynagrodzeń i premii, zestawienia wysokości podstaw wymiaru składek ubezpieczonej oraz w oparciu o zeznania świadków M. I., G. S., M. M., R. J. oraz J. W., a także na podstawie zeznań wnioskodawczynie N. K. (1) oraz zeznającej w imieniu zainteresowanej spółki prezesa zarządu J. S..

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie, czy od dnia 1 listopada 2011 roku miesięczna podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne N. K. (1) z tytułu zatrudnienia w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością stanowi kwota, od jakiej płatnik rozliczył składki na ubezpieczenie społeczne tj. 4.000,00 zł brutto, czy też ustalenie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonej było dokonane jedynie w celu znacznego podwyższenia podstawy wymiaru zasiłku chorobowego i macierzyńskiego. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, wnioskodawczynie i zainteresowanej, w których wskazali na realność zmiany stanowiska skarżącej, zwiększenia wymiaru zatrudnienia oraz otrzymanego przez skarżącą w spornym okresie wynagrodzenia określonego w umowie o pracę.

W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne i wzajemnie niesprzeczne. Wersję zdarzeń przedstawioną przez skarżącą i zainteresowaną potwierdzają liczni świadkowie zeznający w tej sprawie, będący osobami obcymi dla stron jako byli pracownicy płatnika składek, a zatem osób posiadających szczegółową wiedzę, co do spornych okoliczności oraz nie zainteresowanych sposobem rozpoznania sporu.

Strony w sposób wiarygodny umotywowały przyczyny zatrudnienia N. K. (2) i podstawę ustalenia wysokości jej wynagrodzenia. Wnioskodawczynie została zatrudniona przez płatnika składek na stanowisku kierownika działu sprzedaży, ponieważ osoba uprzednio kierująca zespołem sprzedawców – prezes spółki zajął się pracą w innych oddziałach spółki i został dyrektorem regionu (...). Ponadto wnioskodawczynie zatrudniona we wcześniejszym okresie w odwołującej się spółce na stanowisku specjalisty

w niewielkim wymiarze czasu pracy, aplikowała na stanowisko kierownicze, była wdrażana w obowiązki, jakie miała przejąć i negocjowała kwotę swojego przyszłego wynagrodzenia.

Z zeznań przesłuchanych świadków jasno wynika, że w pierwszym okresie zatrudnienia u –płatnika składek wnioskodawczynie była widywana w biurze rzadko, albowiem pracowała raz w tygodniu, co zmieniło się po objęciu przez nią stanowiska kierowniczego i zwiększeniu wymiaru czasu pracy do pełnego etatu. Osoby przyjmujące wnioskodawczynię do pracy, znały ją także z poprzedniego miejsca pracy i wysoko ceniły jej umiejętności, w związku

z czym skarżąca miała dobrą pozycję przy negocjacji wysokości swojego wynagrodzenia. Skarżąca wyjaśniła, że była zainteresowana podjęciem pracy w ramach umowy, albowiem szukała stabilizacji, czego nie dawało jej prowadzenie działalności gospodarczej.

Podkreślić należy wysokość wynagrodzenia zasadniczego wnioskodawczyni nie była wygórowana, albowiem mieściła się w zakresie płac pozostałych pracowników zatrudnionych na stanowiskach kierowniczych. Ponadto wskazać należy, że członkowie zespołu skarżącej niejednokrotnie osiągnęli wyższe wynagrodzenie, gdyż jego wysokość w dużym zakresie zależała od prowizji.

Ponadto w ocenie Sądu dochody uzyskiwane przez płatnika składek w okresie od dnia 1 stycznia 2011 roku do dnia 31 grudnia 2011 roku z całą pewnością pozywają na stwierdzenie, że płatnika składek stać było na zatrudnienie pracownika na stanowisku kierownika z uposażeniem miesięcznym w kwocie 4.000,00 zł brutto.

Zasadność ustalonego dla N. K. (1) wynagrodzenia należy również rozpatrywać w kontekście przychodów uzyskiwanych przez nią w trakcie prowadzenia działalności gospodarczej, a zatem w okresie poprzedzającym zawarcie umowy o pracę,

a następnie aneksu zmieniającego warunki zatrudnienia. Z przedłożonej przez skarżącą dokumentacji finansowej wynika bowiem, że z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej osiągnęła w 2011 roku znaczący przychód, który w średniomiesięcznym ujęciu, przekraczał znacznie przychód uzyskiwany z tytułu stosunku pracy.

Z zeznań świadków, odwołującej i płatnika składek jasno wynika, że skarżąca w spornym okresie wykonywała obowiązki pracownicze na stanowisku kierownika działu sprzedaży. N. K. (1) pracowała w godzinach otwarcia biura tj. od 8:00 do 16:00 . W ramach obowiązków pracowniczych kierowała zespołem sprzedawców produktów bankowych Banku (...), składającym się z od 8 do 15 pracowników, którym wcześniej zarządzał R. J.. Wnioskodawczyni nadzorowała ich pracę pod kątem procedur bankowych i poprawności dokumentów. Ponadto N. K. (1) zajmowała się rozbudowaniem zespołu sprzedawców tj. procesem rekrutacji, przeglądała życiorysy i spotykała się z kandydatami zaprezentowanymi przez zewnętrzną agencję rekrutacyjną. Wnioskodawczyni prowadziła szkolenia nowych pracowników, tworzyła kalkulatory wspomagające pracę sprzedawców, przygotowywała plany sprzedażowe i raporty z pracy poszczególnych członków zespołu, przyznawała ewentualne nagrody. Ubezpieczona była rozliczana z efektów pracy zespołu przez prezesa spółki. Zakres obowiązków powierzonych ubezpieczonej był zatem szeroki, a także wiązał się z dużą odpowiedzialnością.

W momencie zawarcia aneksu z dnia 31 października 2011 roku wnioskodawczyni miała podejrzenia, że może być w ciąży, jednakże z dokumentacji medycznej wprost wynika, że zostało to ostatecznie potwierdzone dopiero na drugiej wizycie lekarskiej w dniu 24 listopada 2011 roku, a zatem ponad trzy tygodnie od momentu zmiany warunków dotychczasowej umowy. Podkreślić należy, że z ustalonych okoliczności wynika, iż skarżąca miała tytuł do ubezpieczeń społecznych w związku z prowadzoną działalnością gospodarczą, a zatem miała również samodzielną możliwość zwiększenia podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne. Z uwagi na powyższe zdaniem Sądu nie można odwołującej i zainteresowanemu przypisać działania zmierzającego do ustalenia wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania wysokich świadczeń w związku z chorobą i macierzyństwem.

Zaznaczyć też należy, iż niezdolność do pracy wnioskodawczyni była związana z wydarzeniem nagłym, niemożliwym do przewidzenia przez strony spornej umowy, albowiem zwolnienie lekarskie zostało jej wystawione dopiero w momencie zachorowania przez nią na zakaźną chorobę – półpasiec. Wnioskodawczyni nie wróciła do pracy, gdyż jej ciąża okazała się powikłana i leczyła się ona z powodu różnych dolegliwości.

Nie sposób pominąć także faktu, iż na miejsce wnioskodawczyni płatnik składek zatrudnił innego pracownika, któremu powierzył kierowanie tym samym zespołem sprzedawców i ustalił analogiczne wynagrodzenie. Zdaniem Sądu

świadczy to o tym, iż stanowisko kierownika działu sprzedaży, było przez płatnika składek utworzone z uwagi na realne potrzeby.

Znamiennym jest również, że po zakończeniu urlopu macierzyńskiego N. K. (1) powróciła do pracy w zainteresowanej spółce. Płatnik składek co prawda zmienił warunki zatrudnienia wnioskodawczynie, zmniejszając jej wynagrodzenie do kwoty 1.600,00 zł, jednakże okoliczność ta wynikała z jego sytuacji finansowej, która uległa znacznemu pogorszeniu, co znajduje potwierdzenie w dokumentacji finansowej spółki.

Sąd pominął dowód z dokumentacji medycznej wnioskodawczynie z lat 2006-2007, albowiem nie dotyczyła ona spornego okresu. Ponadto Sąd pominął dowód z złożonej listy kontrahentów zainteresowanej spółki oraz zestawienia nieobecności pracowników płatnika składek, albowiem nie złożono w tym zakresie żadnych wniosków a w ocenie Sądu dokumenty te nie mają żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawczynie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11 ust. 1, art.12 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r. poz. 121), pracownicy, to jest osoby fizyczne pozostające

w stosunku pracy, podlegają obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowemu, chorobowemu i wypadkowemu w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity: Dz. U. z 2014r. poz. 159) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

Z kolei art. 18 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych stanowi, iż podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych wymienionych w art. 6 ust. 1 pkt 1-3 i pkt 18a stanowi przychód, o którym mowa w art. 4 pkt 9 i 10, z zastrzeżeniem ust. 1a i 2, ust. 4 pkt 5 i ust. 12.

Stosownie do treści art. 20 ust. 1 wspomnianej ustawy, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie chorobowe oraz ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 i ust. 3.

W związku z powyższym wskazać należy, że wysokości wynagrodzenia uzgodnionego przez strony stosunku pracy na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych ma istotne znaczenie z uwagi na okoliczność, że ustalanie podstawy wymiaru składki z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy następuje w oparciu o przychód, o którym mowa w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, a więc w oparciu o wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne, a w szczególności wynagrodzenie zasadnicze, wynagrodzenie za godziny nadliczbowe, czy różnego rodzaju dodatki, nagrody, premie itp. Umowa o pracę wywołuje zatem nie tylko skutki bezpośrednie, dotyczące wprost wzajemnych relacji między pracownikiem i pracodawcą, lecz także dalsze, pośrednie, w tym w dziedzinie ubezpieczeń społecznych, kształtując stosunek ubezpieczenia społecznego, w tym wysokość składki, co w konsekwencji prowadzi do uzyskania odpowiednich świadczeń. Oznacza to, że ocena postanowień umownych może i powinna być dokonywana także z punktu widzenia prawa ubezpieczeń społecznych, a więc nie tylko z punktu widzenia interesu pracownika (ubezpieczonego), ale także interesu publicznego.

Według art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, Zakład wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących w szczególności ustalania wymiaru składek i ich poboru, a także umarzania należności z tytułu składek.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego, Zakład Ubezpieczeń Społecznych może kwestionować wysokość wynagrodzenia stanowiącego podstawę wymiaru składek, jeżeli okoliczności sprawy wskazują, że zostało

wypłacone na podstawie umowy sprzecznej z prawem, zasadami współzycia społecznego lub zmierzającej do obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047, a także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 kwietnia 2005 roku, II UZP 2/05, OSNP 2005, Nr 21, poz. 338 oraz wyroki Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 roku, III UK 26/07, z dnia 19 września 2007 roku, III UK 30/07).

Oczywiście, stanowisko organu rentowego podlega kontroli sądowej w ramach postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

W niniejszej sprawie wnioskodawczyni w dniu 31 października 2011 roku zawarła aneks do umowy o pracę z (...) Finanse Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. na podstawie którego od dnia 1 listopada 2011 roku została zatrudniona na stanowisku kierownika działu sprzedaży za wynagrodzeniem w wysokości 4.000,00 zł brutto miesięcznie. Ważność tego aneksu w zakresie ustalonej wysokości wynagrodzenia została zakwestionowana przez organ rentowy, który zarzucił stronom umowy obejście przepisów prawnych polegające na świadomym zamiarze osiągnięcia korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu.

W tym miejscu stwierdzić należy, że ustalenie w umowie o pracę rażąco wysokiego wynagrodzenia za pracę, może być w konkretnych okolicznościach, uznane za nieważne jako dokonane z naruszeniem zasad współzycia społecznego, polegającym na świadomym osiąganiu nieuzasadnionych korzyści z systemu ubezpieczeń społecznych kosztem innych uczestników tego systemu - art. 58 § 3 k.c. w związku z art. 300 k.p. (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku sygn. akt III UK 89/05, OSNP 2006/11-12/192, LEX nr 182780, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 roku, II UK 16/05, opubl. OSNP 2006/11-12/191, LEX nr 182776, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 2009 roku, III UK 7/09, LEX nr 509047).

Kwestią sporną w sprawie pozostawało zatem, czy zachodziły przesłanki do ustalenia, że N. K. (1) powinna być objęta ubezpieczeniem społecznym z podstawą wymiaru składek od jakiej płatnik rozliczył składki, czy też jak chciał tego organ rentowy – podstawa wymiaru składek powinna zostać obniżona do wysokości minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w 2012 roku tj. do kwoty 1.600,00 złotych. Należało zatem ustalić, czy postanowienia aneksu z dnia 31 października 2011 roku do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku były sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, tym samym czy były nieważne (art. 58 § 2 k.c.). Powyższe sprowadza się do rozstrzygnięcia podstawowej kwestii - czy wysokość wynagrodzenia wypłacona N. K. (1) za jej pracę była godziwa, to znaczy czy wynagrodzenie to stanowiło ekwiwalentne wynagrodzenie do rodzaju, ilości i jakości pracy oraz wymaganych kwalifikacji.

W pierwszej kolejności należy zauważyć, że w prawie pracy obowiązuje zasada swobodnego kształtowania postanowień umownych, lecz nie jest też sporne, że wolność kontraktowa realizuje się tylko w takim zakresie, w jakim przewiduje to obowiązujące prawo. Jakkolwiek z punktu widzenia art. 18 § 1 kodeksu pracy, umówienie się o wynagrodzenie wyższe od najniższego jest dopuszczalne, gdyż normy prawa pracy swobodę tę ograniczają tylko co do minimum świadczeń należnych pracownikowi w ramach stosunku pracy, to należy pamiętać, że autonomia stron umowy w kształtowaniu jej postanowień podlega ochronie jedynie w ramach wartości uznawanych i realizowanych przez system prawa, a strony obowiązuje nie tylko respektowanie własnego interesu jednostkowego, lecz także względ na interes publiczny. Najdobitniej wyraża to reguła zawarta w przepisie art. 353 1 k.c., który ma odpowiednie zastosowanie do stosunku pracy, zarówno wobec braku uregulowania normowanej nim instytucji w prawie pracy, jak też niesprzeczności z zasadami prawa pracy (por. art. 300 k.p.) zawartego w nim wymagania, by treść stosunku pracy lub jego cel nie sprzeciwiał się właściwości (naturze) tego stosunku, ustawie ani zasadom współzycia społecznego. Z kolei odpowiednie zastosowanie art. 58 k.c. pozwala na uściślenie, że postanowienia umowy o pracę sprzeczne z ustawą albo mające na celu jej obejście są nieważne, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, a sprzeczne z zasadami współzycia społecznego - nieważne bezwzględnie.

Należy zwrócić uwagę, iż sprzeczny z zasadami współzycia społecznego może być także niegodziwy cel umowy o pracę, polegający na ustaleniu nadmiernej wysokości wynagrodzenia (rażąco wygórowanego), aby otrzymywać zawyżone

świadczenia z ubezpieczeń społecznych kosztem innych ubezpieczonych. Co prawda w tezie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. (II UK 320/04, OSNP 2006 nr 7-8, poz. 122) przyjęto, że „cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą (art. 58 § 1 k.c.)”, a w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 r. (II UK 141/04, OSNP 2005 Nr 15, poz. 235) stwierdzono, iż „stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.)”, to - pomijając, że rozstrzygnięcia te zapadły w odmiennych niż oceniany stanach faktycznych - trzeba zauważyć, że dotyczą one kwalifikowania opisanych zachowań w aspekcie ich zgodności z prawem, nie rozważając czy nie naruszają one zasad współzycia społecznego. Zgodnie bowiem z art. 58 § 2 k.c. nieważna jest czynność prawna sprzeczna z zasadami współzycia społecznego, wyrażająca się m.in. poprzez ustanowienie rażąco wygórowanego, a zatem niegodziwego wynagrodzenia. Tym samym, uzasadnionym jest twierdzenie, iż ustanowienie w umowie o pracę nadmiernie wysokich wynagrodzeń może być sprzeczne z zasadami współzycia społecznego, bowiem fakt, że cel zawarcia umowy o pracę w postaci osiągnięcia świadczeń z ubezpieczenia społecznego nie jest sprzeczny z ustawą, nie może oznaczać akceptacji dla nagannych i nieobojętnych społecznie zachowań korzystania ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, przy zawieraniu umów o pracę na stosunkowo krótki okres przed zajściem zdarzenia generującego uprawnienie do świadczenia z ubezpieczenia społecznego lub ustaleniu wysokiego wynagrodzenia w celu uzyskania przez osobę ubezpieczoną naliczonych od takiej podstawy świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Mając na uwadze powyższe, należy podkreślić, że co do zasady, z jednej strony wynagrodzenie za pracę ma stanowić wartość godziwą, z drugiej zaś, ma odpowiadać rodzajowi pracy, kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu i ma stanowić ekwiwalent za ilość i jakość świadczonej pracy.

Jednym z najistotniejszych kryterium godziwości (sprawiedliwości) wynagrodzenia za pracę, jest ekwiwalentność wynagrodzenia wobec pracy danego rodzaju, przy uwzględnieniu kwalifikacji wymaganych do jej wykonywania, jak też ilości i jakości świadczonej pracy (art. 78 k.p.). Mając na względzie ustalony w sprawie stan faktyczny oraz treść art. 13 k.p., należy stwierdzić, że przymiot „niegodziwości” będzie posiadała przede wszystkim płaca rażąco za niska. Nie oznacza to jednak tego, że znamię „niegodziwości” nie może również dotknąć płacy rażąco wysokiej (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia

7 sierpnia 2001 r., I PKN 563/00, OSNP 2002 Nr 4, poz. 90). Tym samym brak jest przeciwwskazań do tego, by postanowienia umowy o pracę dotyczące wynagrodzenia za pracę i innych świadczeń związanych z pracą mogłyby być oceniane przez pryzmat zasad współzycia społecznego, jako nieważne w części przekraczającej granice godziwości, a zatem w sytuacji ich nadmiernej (rażąco nieproporcjonalnej) wysokości. W przywołanej uchwale Sąd Najwyższy podkreślał bowiem, że w sferze prawa ubezpieczeń społecznych godziwość wynagrodzenia - jedna z zasad prawa pracy - zyskuje dodatkowy walor aksjologiczny, albowiem w prawie ubezpieczeń społecznych istnieje znacznie mocniejsza niż w prawie pracy bariera działania w ramach prawa, oparta na wymagającym ochrony interesie publicznym i zasadzie solidarności ubezpieczonych.

Względność zasady godziwości wynagrodzenia, wyraża się koniecznością odniesienia się nie tylko do potrzeb pracownika, ale także świadomości społecznej oraz ogólnej sytuacji ekonomicznej i społecznej. Zatem mimo tego, iż postanowienia umowy o pracę, które nadmiernie uprzywilejowują płacowo danego pracownika, w prawie pracy mieściłyby się w ramach art. 353 § 1 k.c., to w prawie ubezpieczeń społecznych, w którym pierwiastek publiczny zaznacza się bardzo wyraźnie, możliwe jest - w okolicznościach każdego konkretnego wypadku - przypisanie zamiaru nadużycia świadczeń przysługujących z tego ubezpieczenia. Jest to związane z alimentacyjnym charakterem tych świadczeń oraz z zasadą solidaryzmu, wymagającą tego, żeby płaca - stanowiąca jednocześnie podstawę wymiaru składki - nie była ustalana ponad granicę płacy słusznej, sprawiedliwej i zapewniającej godziwe utrzymanie oraz żeby rażąco nie przewyższała wkładu pracy, a w konsekwencji, żeby składka nie przekładała się na świadczenie w kwocie nienależnej. Jest tak również dlatego, że choć przepisy prawa ubezpieczeń społecznych w swej warstwie literalnej odnoszą wysokość składek do wypłaconego wynagrodzenia, to w rzeczywistości odwołują się do takiego przełożenia pracy i uzyskanego za nią wynagrodzenia na składkę, które pozostaje w harmonii z poczuciem sprawiedliwości w korzystaniu ze świadczeń z ubezpieczenia, udzielanych z zasobów ogólnospołecznych (podobnie wyrok Sądu Apelacyjnego

w K. z dnia 20 grudnia 2012 roku, III AUa 420/12, LEX nr 1220514).

Pojęcie godziwości wynagrodzenia za pracę w prawie ubezpieczeń społecznych winno być zatem interpretowane przy uwzględnieniu wymogu ochrony interesu publicznego oraz zasady solidarności ubezpieczonych, gdyż podstawę wymiaru składki ubezpieczonego, będącego pracownikiem, stanowi wynagrodzenie godziwe, a więc należne, właściwe, odpowiednie, rzetelne, uczciwe i sprawiedliwe, zachowujące cechy ekwiwalentności do pracy.

Odnosząc powyższe rozważania do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, Sąd stwierdził, iż ustalona wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej N. K. (1) nie może zostać uznana za wygórowaną i stanowiła wynagrodzenie godziwe oraz adekwatne do jakości i ilości pracy świadczonej przez ubezpieczoną.

Bezspornym w sprawie było, że od dnia 1 sierpnia 2011 roku N. K. (1) została zatrudniona przez płatnika składek w niewielkim wymiarze czasu pracy tj. 1/40 etatu, a także to, iż od dnia 1 listopada 2011 roku wykonywała pracę na rzecz (...) Finanse Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w pełnym wymiarze czasu pracy.

Jak ustalono w toku postępowania, od dnia wskazanego w aneksie do umowy o pracę z dnia 31 października 2011 roku powierzono wnioskodawczyni obowiązki związane z kierowaniem zespołem sprzedawców. W ramach swoich obowiązków związanych z pełnieniem funkcji kierownika wnioskodawczyni zajmowała się rekrutacją nowych pracowników, szkoleniem i wdrażaniem nowych pracowników, motywowaniem ich do pracy, rozliczaniem planów sprzedażowych oraz kontrolą dokumentów, co wpływało na efekty sprzedaży prowadzonej przez członków jej zespołu, a zatem w efekcie końcowym na przychody pracodawcy.

Podkreślić także należy, że z ustalonych okoliczności wynika, iż pracodawca zabiegał o zatrudnienie ubezpieczonej i chciał jej powierzyć obowiązki kierownika działu sprzedaży, bowiem zarówno prezes zarządu, jak i prokurent odwołującej się spółki znali ją z poprzedniego miejsca zatrudnienia i wiedzieli, że jest dobrym pracownikiem oraz osobą godną zaufania. Ponadto wnioskodawczyni współpracowała w ramach własnej działalności gospodarczej z zainteresowaną spółką. Wnioskodawczyni początkowo została zatrudniona w nieznacznym wymiarze czasu i z niższym wynagrodzeniem, co miało służyć wdrożeniu jej w obowiązki oraz zamknięcie przez nią spraw związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą. Okres ten strony spornego aneksu wykorzystywały również do negocjacji ostatecznego wynagrodzenia. Okoliczności te świadczą o tym, że dla płatnika składek N. K. (1) była cennym pracownikiem, którego przygotowywał do objęcia roli kierownika.

Zwrócić należy także uwagę na to, że N. K. (1) została zatrudniona przez odwołującego na istniejącym już stanowisku pracy, które poprzednio zajmował prezes zarządu zainteresowanej spółki. Po objęciu przez ubezpieczoną stanowiska kierownika zespołu, R. J. mógł się natomiast skupić na pracy w innych oddziałach spółki na terenie województwa (...) i otrzymał awans na stanowisko dyrektora regionu (...).

Ponadto ustalono, iż wynagrodzenie N. K. (1) było zbliżone do wysokości uposażenia pozostałych pracowników, zajmujących stanowiska kierownicze, a także nie przekraczało jej średniomiesięcznego wynagrodzenia uzyskiwanego z tytułu prowadzonej przez nią działalności gospodarczej. Nie sposób też pominąć, że pracownicy zespołu, którym kierowała skarżąca – zajmujący się sprzedażą, byli uprawnieni do premii i pomimo, iż ich wynagrodzenie zasadnicze było niższe od wynagrodzenia N. K. (1), to w rezultacie ich uposażenie było niejednokrotnie znacznie wyższe od otrzymywanego przez odwołującą. Nie ma zatem w tym przypadku mowy o dysproporcji między wysokością wynagrodzenia uzyskiwanych przez wnioskodawczynię, a wysokością premii pozostałych pracowników.

Zaznaczyć także należy, że N. K. (1) posiadała kwalifikacje niezbędne do wykonywania pracy na powierzonym jej stanowisku, albowiem przede wszystkim posiadała doświadczenie w zakresie sprzedaży produktów finansowych, w czym osiągała dobre wyniki. Dodatkowo skarżąca pracowała już u płatnika składek i aplikowała na stanowisko, które jej ostatecznie powierzono, a także była szkolona do objęcia kierowniczego stanowiska. Pracodawca znał doskonale

jej kompetencje i predyspozycje, co uzasadniało, zdaniem Sądu, zatrudnienie jej na stanowisku kierownika działu sprzedaży.

Ostatecznie niezwykle istotnym jest, iż bezspornym było w sprawie, że N. K. (1) w momencie nawiązania stosunku pracy nie była w ciąży, natomiast w dniu podpisania spornego aneksu do umowy o pracę, miała jedynie podejrzenia, iż może się spodziewać dziecka, co ostatecznie zostało potwierdzone dopiero podczas drugiej wizyty lekarskiej, mającej miejsce 3 tygodnie później. Wystąpienie okoliczności powodującej konieczność skorzystania przez ubezpieczoną ze świadczeń z ubezpieczenia chorobowego było nagłe i nastąpiło z uwagi na zachorowanie przez nią na ostrą wirusową chorobę zakaźną, czego strony nie mogły przewidzieć. Nie można, zatem stronom kwestionowanego aneksu do umowy o pracę przypisać działania zmierzającego do ustalenia wysokiego wynagrodzenia celem wyłudzenia świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Podkreślić należy w tym miejscu, że to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współżycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego wysokość wynagrodzenia ustalona aneksem do umowy o pracę była sprzeczna z zasadami współżycia społecznego.

Reasumując, należy stwierdzić, że na gruncie niniejszej sprawy, nie może budzić wątpliwości fakt, iż postanowienia aneksu z dnia 31 października 2011 roku do umowy o pracę z dnia 1 sierpnia 2011 roku ustalające wysokość wynagrodzenia ubezpieczonej były ważne, albowiem nie były sprzeczne z zasadami współżycia społecznego.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie (...) § 2 k.p.c. Sąd zmienił zaskarżoną decyzję ustalając, iż miesięczną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z tytułu zatrudnienia N. K. (1) w (...) Finanse Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w Ł. od dnia 1 listopada 2011 roku stanowi kwota 4.000,00 zł.

Natomiast w przedmiocie kosztów Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. Sąd Okręgowy zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. na rzecz N. K. (1) kwotę 60,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego – stosownie do treści § 12 ust. 2, w zw. z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r., poz. 416).

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego, wypożyczając akta rentowe.

7.03.2016